

بررسی موانع توسعه ورزش مدارس استان مازندران

مرتضی دوستی پاشاکلاهی، علی وفایی مقدم، فرناز فخری، مهراں جعفری^۴

چکیده

با توجه به اهمیت ورزش تربیتی در مدارس مقاطع پایه‌ای کشور، لزوم توسعه‌ی ورزش برای این مدارس کاملاً مشهود است که اولین گام برای رسیدن به توسعه‌ی پایدار، بررسی موانع و رفع آنان می‌باشد. لذا این تحقیق جهت بررسی موانع توسعه‌ی ورزش مدارس در سطح آموزش و پرورش استان مازندران می‌باشد. روش اجرای این تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی است. نمونه‌ی آماری پژوهش ۵۰ نفر از متخصصین ورزش مدارس است که شامل، اعضای هیئت علمی که سابقه حضور در آموزش و پرورش را داشته‌اند، مدیران و کارشناسان تربیت بدنی ادارات آموزش و پرورش استان و معلمین تربیت بدنی دارای تحصیلات کارشناسی ارشد و یا دکتری می‌باشند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌ی محقق ساخته‌ای است که شامل گویه‌های مربوط به عوامل درونی و بیرونی است. تعدادی از اساتید و کارشناسان صاحب نظر، روایی این پرسشنامه را تأیید کردند. پایایی آن را نیز روش آلفای کرونباخ تأیید نمود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آزمون فریدمن استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان داده است که در محیط درونی سازمان ابعاد مدیریتی، انسانی، مالی، امکانات و زیر ساخت‌ها و ساختار سیستم آموزش و پرورش به ترتیب در اولویت موانع اثرگذار بر توسعه‌ی ورزش مدارس ابتدایی می‌باشند. از طرف دیگر در محیط بیرونی سازمان ضعف در محیط فرهنگی، عدم استفاده از تکنولوژی، محیط اجتماعی ناسالم، عدم وجود قوانین و رکود محیط اقتصادی به ترتیب در اولویت اثرگذاری هستند. عدم توسعه ورزش مدارس ابتدایی راه را برای توسعه‌ی ورزش همگانی و قهرمانی بسته و با بررسی موانع، با هم اندیشی کلیه‌ی مسئولین و سیاستگذاران باید سعی در برطرف کردن آن‌ها داشت.

واژه‌های کلیدی: موانع توسعه، عوامل درونی و بیرونی، ورزش مدارس

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران m-dotipasha@yahoo.com

۲. دانشجوی دکتری دانشگاه مازندران

۳. دانشجوی دکتری دانشگاه مازندران

۴. کارشناس مسئول تربیت بدنی اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲ ساری

مقدمه:

توسعه‌ی ورزش در جهان امروزی یکی از راهکارهای ثمربخش جهت رسیدن به هدف‌های متعالی در ابعاد مختلف توسعه برای دولتمردان کشورهای پیشرفته می‌باشد (جنکینسون^۱ و همکاران، ۲۰۱۰). کشورهای در حال توسعه نیز برای رسیدن به این اهداف، به دنبال کسب فرایندهای عملکرد بهینه‌ی آنان می‌باشند (دوبینز^۲ و همکاران، ۲۰۰۹). در تمامی این برنامه‌ها، گسترش ورزش در اقشار مختلف، مخصوصاً^۳ در جامعه‌ی دانش‌آموزان یکی از استراتژی‌های کاربردی آنان بوده است که در نهایت پس از گذشت فقط چند سال از پیاده‌سازی برنامه‌های کاربردی، گرایش خیل عظیم جمعیت در سنین بالاتر به سمت فعالیت‌های ورزشی، از نشانه‌های مثبت مفید بودن این برنامه‌ها می‌باشد. راهکارهایی که با ایجاد فلسفه‌های روشن در افراد از سنین پایین‌تر مخصوصاً^۴ دوره‌های تحصیلی در آموزش و پرورش شروع شده و به صورت عادات همیشگی در زندگی روزمره قرار می‌گیرند. از بین سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور، آموزش و پرورش به عنوان یکی از حساس‌ترین دستگاه‌های کشور می‌باشد که سهم بسزایی در فراهم کردن جامعه‌ای سالم با آینده‌ای روشن ایفا می‌کند. همه افراد جامعه در دوران طلایی فراگیری خود، از دبستان تا پایان دبیرستان، وارد این کارگاه عظیم و قرنطینه‌ی عمومی می‌شوند (وفایی مقدم، ۱۳۹۱). دارا بودن ویژگی‌های مثبت بوجود آمده از ورزش در دانش‌آموزان از مسائل مهمی است که یکی از اهداف برنامه‌ریزان و مسئولین این سازمان می‌باشد (دی کوربی^۳ و همکاران، ۲۰۰۵). نهادهای بالادستی ورزش و تربیت بدنی در سطح حکومتی، مجلس و دولت و شوراهای عالی در ایران با توجه به اهداف و وظایف کلان و خرد تا حدودی به ورزش و تربیت بدنی و به ویژه ابعاد فرهنگی اجتماعی و تربیتی آن اشاره داشته‌اند (آقاپور و همکاران، ۱۳۹۰). چشم‌انداز ۲۰ ساله در افق ۱۴۰۴، سیاست‌های فرهنگی و اصول آن، منشور ملی جوانان، سند ملی آموزش و پرورش، برنامه‌های پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی و نظایر آن‌ها همگی دارای بندها و موادی درباره ورزش و تربیت بدنی و اصول و اهداف و رویکردهای آن در جامعه و نهادهای اجتماعی هستند. به عنوان مثال، ماده ۱۱۷ برنامه پنج ساله چهارم توسعه در بند الف بر جنبه فرهنگی و تربیتی و ورزش همگانی با اولویت ورزش مدارس و توجه به رهنمودهای امام راحل (ره) و رهبری تأکید دارد و در برنامه پنج ساله پنجم توسعه، ماده‌های ۶، ۹، ۱۳، ۱۹، ۱۹۴ بر فضاهای ورزشی، ورزش دانش‌آموزی، ورزش روستایی و ورزش بسیج عمومی توجه کرده است که بر جنبه‌های فرهنگی و تربیتی تأکید می‌نماید (برنامه پنج ساله سوم توسعه، ۱۳۸۰). از گذشته سند راهبردی توسعه نظام جامع تربیت بدنی و ورزش تهیه شده در سازمان تربیت بدنی (۱۳۸۱) به جنبه‌های فرهنگی ورزش به گونه اجمالی و گذرا پرداخته و مبانی فرهنگی ورزش و تربیت بدنی و فرهنگی شمردن ورزش و فعالیت‌های ورزشی و تربیت بدنی در این سند ملی و ارزشمند، اساس و پایه مبنایی سند قرار نگرفته است که در سند تدوین شده اخیر مورد هدف قرار گرفته است (آقاپور و همکاران، ۱۳۹۰).

علاوه بر مصوبات و راهبردهای ذکر شده، اقدامات و مطالعاتی نظیر تدوین استراتژی‌هایی جهت گسترش ورزش دانش‌آموزی در مقاطع مختلف تحصیلی در آموزش و پرورش هر استان در دستور کار قرار گرفته است که بر اساس سند ملی آموزش و پرورش مراحل مطالعه، بررسی، تدوین و تصویب آن اقدامات انجام گرفته و در حال اجراست ولی با این اقدامات هنوز بسیاری از مسائل وجود دارند که سبب عدم توسعه‌ی ورزش در این مقاطع شده‌اند (توانا، ۱۳۹۲ و محفوظ، ۱۳۹۲). شناسایی عواملی که مانع توسعه‌ی این اقدامات و همچنین برنامه‌ها و استراتژی‌های

۱- Jenkinson

۳- De Corby

۲- Dobbins

کلان در آموزش و پرورش استان مازندران، یکی از موارد مهم و زمینه‌ای اساسی جهت گسترش ورزش مدارس می‌باشند (نیلور و همکاران، ۲۰۰۹). بسیاری از محققین در داخل کشور دلیل مشارکت تنها ۵ تا ۱۰ درصد از مردم کشور در ورزش همگانی و همچنین عدم موفقیت در برخی از رشته‌ها در سطوح قهرمانی را ضعف در عدم توسعه ورزش تربیتی مدارس می‌دانند (قاسمی، ۱۳۸۹).

اخیراً^۱ در بسیاری از تحقیقاتی که در زمینه‌ی ورزش تربیتی که شامل ورزش دانش‌آموزی و ورزش دانشجویی انجام گردیده است به تعیین موقعیت استراتژیک این دو ورزش و راهبردهای در نظر گرفته شده اشاره شده است. در برخی از گروه‌های تربیت بدنی آموزش و پرورش با تعیین کمیته‌هایی به تدوین استراتژی برای ورزش مقاطع مختلف پرداخته شده و در برخی از تحقیقات نیز به مشکلات و موانع عدم مشارکت فرهنگیان به ورزش پرداخته شده است. برای نمونه در تحقیقی که وفایی مقدم (۱۳۹۱) برای کشف موانع پیش روی فرهنگیان استان مازندران به مشارکت در ورزش انجام داده است به مواردی دست پیدا کرده است که می‌توانند محدودیت‌هایی برای توسعه‌ی ورزش در محیط مدارس و دانش‌آموزان باشد. چیت‌ساز نیز در سال ۱۳۹۰ در تحقیقی با عنوان ورزش دختران در مدارس، موانع و راهکارها، به دسته‌ای از محدودیت‌های پیش‌روی دختران اشاره کرده است که شامل بعد برنامه‌ریزی و نظارت شده و سپس بعد تسهیلاتی و زیرساختی را در عدم توسعه‌ی ورزش مدارس دانسته‌اند. در تحقیق رجبی و همکاران (۱۳۹۰) نیز به بعد عدم وجود تکنولوژی در ورزش مدارس اشاره شده است. از گذشته‌های دور و همچنین سال‌های اخیر تحقیق در مورد توسعه ورزش مدارس و موانع آن توسط محققین خارج از کشور انجام گردیده است که بررسی آن‌ها راهکارهایی جهت توسعه‌ی ورزش در کشور می‌باشد. هاردمن^۲ در سال ۲۰۰۸ یکی از تحقیقات جامع در مورد توسعه‌ی ورزش مدارس انجام داده است که مسائل مالی و مدیریتی در اولویت این موانع بوده که دلایل بوجود آمدن این موانع نیز تفسیر و تحلیل شده است. دوبینز^۳ و همکاران در سال ۲۰۰۹ نیز با انجام تحقیقی وجود برنامه‌ها و طرح درس‌های ورزشی ضعیف در محیط مدارس و پشتیبانی نرم افزاری و سخت افزاری توسط مدیریت ادارات ورزشی را از دلایل اصلی عدم توسعه ورزش مدارس می‌دانند. فابر^۴ و همکاران (۲۰۰۷) و داکاس^۵ و همکاران (۲۰۰۷) نیز با بررسی عوامل و موانع توسعه به تدوین استراتژی‌هایی برای گسترش ورزش مدارس پرداخته و عوامل کلیدی انگیزش معلمان تربیت بدنی، برنامه‌ریزی مدیران و ساختار و حمایت سازمان‌ها را شناسایی کرده و به راهکارهایی دست یافتند.

آنچه امروزه از تعاریف نوین و اهداف آموزش و پرورش بر می‌آید، آن است که مساعدت و کمک به فرد برای تبدیل شدن انسانی نمونه، درون‌مایه تمام فعالیت‌های مدارس در جوامع مختلف می‌باشد (خسروی‌زاده، ۱۳۸۷). به نظر می‌رسد اولیای تربیتی جامعه به عنوان سکانداران کشتی تعلیم و تربیت می‌کوشند تا دانش آموز، چه کودک و چه نوجوان را به درجاتی قابل قبول از نظر آمادگی عقلی و جسمانی برسانند، که هر کدام جای بحث و بسط دارد. اما ظاهراً آمادگی و ارتقای بعد جسمانی که بسیار مهم است، در طول زمان‌های متمادی مورد بی‌مهری بی‌توجهی قرار گرفته است هر چند این مورد خود، پایه گذار یک جامعه سالم و به دور از کژی‌ها و کاستی‌هاست. مقوله ورزش خود به تنهایی می‌تواند به فراگیری تمامی عوامل نامبرده در بُعد رشد عقلی کمک می‌کند (باکستر^۶، ۲۰۰۹) به

۱- Naylor

۲- Hardman

۳- Dobbins

۴- Faber

۵- Dagkas

۶- Baxter

عنوان مثال دانش آموز دختری که به ورزش روی می‌آورد به واسطه بالا رفتن پتانسیل ماهیچه‌ای و تقویت ساختار اسکلتی در آینده برای آنکه طفلی را در وجودش بپروراند، بهتر آماده خواهد بود (توانا، ۱۳۹۲).

یکی از عواملی که موجب پیشرفت و ترقی یک جامعه می‌شود و از آن می‌توان به عنوان یک اصل اساسی برای رشد پایدار یاد کرد، بهره‌وری و استفاده بهینه از تمامی داشته‌ها و سرمایه‌ها و در کنار آن یک تجمع هدفمند بر اساس یک برنامه‌ریزی جامع و اصولی بر پایه استانداردهای مهم روز دنیا است که این خود می‌تواند سرآغازی برای حرکت انفجاری و رو به جلو برای رسیدن به قله‌های پیشرفت و ترقی در تمامی ابعاد جامعه باشد. دانش‌آموزان توانمند از نظر روانی و جسمانی سهم بسزایی در رسیدن به این پیشرفت و ترقی ایفا می‌کنند. کما اینکه در برهه کنونی باید راه را شناخت و گام‌ها را استوار برداشت و همگام با عصر جدید تکنولوژی و ارتباطات حرکت کرد (شاخص‌های فرهنگی موضوع ماده ۱۶۲ قانون برنامه سوم توسعه کشور، ۱۳۸۰). باید با یک تفکر راهبردی و با تجهیز کلیه امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری توأم یا یک سیستم آموزشی منسجم و پایدار مبتنی بر علوم پیشرفته دنیا بستر لازم و مناسب را برای شکوفایی استعدادها و دانش‌آموزان فعال و پویا در تمامی ابعاد فراهم آورد (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ۱۳۹۱). تا بتوان با اتکاء بر توانمندی‌های آنان دروازه‌های رشد و ترقی را یکی پس دیگری در تمامی زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، علمی، ورزشی و در نوردید.

لذا بر اساس تحقیقات انجام شده در کشور و خارج کشور و همچنین بررسی ادبیات تحقیق آن‌ها، به بررسی همه جانبه با توجه به ابعاد در نظر گرفته شده در محیط داخلی و محیط خارجی پرداخته‌ایم. محیط داخلی به عنوان عوامل تاثیرگذار که سیستم و ساختار آموزش و پرورش استان که زیر مجموعه‌ی معاونت تربیت‌بدنی استان می‌باشند و مدیران گروه‌های تربیت‌بدنی و معلمان تربیت‌بدنی در نظر گرفته شده‌اند و شامل حیطه‌های مدیریتی، انسانی، مالی، امکانات و زیرساخت‌ها و بعد ساختار می‌باشد. محیط بیرونی و یا خارجی در نظر گرفته شده، به تمامی عوامل تاثیر گذار که از محیط بیرونی سازمان بر توسعه‌ی ورزش آموزش و پرورش استان مازندران اثرگذار هستند، گفته می‌شوند. محیط فرهنگی، عوامل مربوط به تکنولوژی، محیط اجتماعی، قوانین مربوطه و محیط اقتصادی حیطه‌هایی در نظر گرفته شده برای این بعد در نظر گرفته شده‌اند.

روش‌شناسی تحقیق

این تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی است. نمونه‌ی آماری پژوهش ۵۰ نفر از متخصصین ورزش مدارس است که شامل، اعضای هیئت علمی که سابقه حضور در آموزش و پرورش را داشته‌اند، مدیران و کارشناسان تربیت‌بدنی اداره آموزش و پرورش استان مازندران و گروه‌های تربیت‌بدنی مناطق و معلمان تربیت‌بدنی دارای تحصیلات کارشناسی ارشد و یا دکتری می‌باشند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌ی محقق ساخته‌ای است که شامل گویه‌های مربوط به عوامل درونی و بیرونی است. این گویه‌ها نیز شامل ۶۲ سؤال رتبه‌بندی شده درباره‌ی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای ورزش استان مازندران در مقطع ابتدایی است. تعدادی از اساتید و کارشناسان صاحب نظر، روایی این پرسشنامه را تأیید کردند. پایایی آن را نیز روش آلفای کرونباخ تأیید نمود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و رتبه‌بندی ابعاد و زیرمجموعه‌ها از آزمون فریدمن استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

آمار استنباطی

تعیین پایایی پرسشنامه:

جدول ۱. پایایی پرسشنامه

مؤلفه‌ها	آلفا کرونباخ
پایایی کل	۰/۷۱

با توجه به جدول فوق، از آن جایی که مقدار آلفای کرونباخ (۰/۷۱) بدست آمده بزرگ‌تر از ۰/۷ است، آزمون از پایایی قابل قبولی برخوردار می‌باشد.

بررسی نرمال بودن توزیع نمرات متغیرها:

برای بررسی نرمال بودن توزیع نمرات متغیرها از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده شده است. فرض صفر در این آزمون نرمال بودن توزیع متغیر است. اگر سطح معنی‌داری آزمون بیشتر از ۰/۰۵ باشد فرض صفر رد شده و نتیجه می‌گیریم که توزیع متغیر مورد نظر نرمال می‌باشد. با توجه به سطوح معنی‌داری به دست آمده نتیجه می‌گیریم که متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال می‌باشند (سطح معنی‌داری بیشتر از ۰/۰۵).

جدول ۲. آزمون کلموگروف - اسمیرنوف برای توزیع داده‌ها

متغیر	آماره	معنی‌داری (p)
محیط درونی سازمان	۰/۵۴۲	۰/۹۳۱
محیط بیرونی سازمان	۱/۲	۰/۱۰۹

فرضیه ۱: اولویت‌بندی موانع توسعه ورزش مدارس استان مازندران در محیط درونی سازمان، متفاوت است.

برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین رتبه‌های موانع توسعه‌ی ورزش مدارس اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < ۰/۰۰۱$ و $X^2 = ۱۶۷/۳۳$). بنابراین فرضیه‌ی حکم تایید می‌گردد. اولویت‌بندی موانع توسعه‌ی ورزش مدارس به صورت جدول ۱۵ می‌باشد. بین موانع موجود، بعد مدیریتی (۴/۹۸) بیشترین و بعد ساختار (۱/۴۶) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۳. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی موانع توسعه ورزش مدارس

استان مازندران

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	بعد مدیریتی	۴۸	۴/۹۸	۱۶۷/۳۳	۴	< ۰/۰۰۱
۲	بعد انسانی	۴۸	۳/۹۶			
۳	بعد مالی	۴۸	۲/۶۷			
۴	امکانات و زیرساخت	۴۸	۱/۹۴			
۵	بعد ساختار	۴۸	۱/۴۶			

فرضیه ۲: اولویت‌بندی موانع توسعه ورزش مدارس استان مازندران در محیط بیرونی سازمان، متفاوت است.

برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین رتبه‌های موانع توسعه ورزش مدارس اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/001$ و $X^2 = 84/14$). بنابراین فرضیه‌ی حکم تایید می‌گردد. اولویت‌بندی موانع توسعه ورزش مدارس در محیط بیرونی سازمان، به صورت جدول ۱۵ می‌باشد. بین موانع موجود، محیط فرهنگی (۴/۲۷) بیشترین و محیط اقتصادی (۱/۶۶) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۴. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی موانع توسعه ورزش مدارس استان مازندران

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	محیط فرهنگی	۴۸	۴/۲۷	۸۴/۱۴	۴	<0/001
۲	تکنولوژی	۴۸	۳/۴۳			
۳	محیط اجتماعی	۴۸	۳/۲۸			
۴	قوانین	۴۸	۲/۳۶			
۵	محیط اقتصادی	۴۸	۱/۶۶			

فرضیه ۳: اولویت‌بندی زیر مؤلفه‌های موانع توسعه ورزش مدارس استان مازندران در محیط درونی سازمان، متفاوت است.

بعد ساختار. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مؤلفه‌های ساختار اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/001$ و $X^2 = 30/81$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، میزان تطابق ساختار سازمانی آموزش و پرورش استان با مأموریت و اهداف آن (۳/۷) بیشترین و وجود ارتباطات مطلوب در گروه تربیت بدنی ادارات آموزش و پرورش (۲/۳۸) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۵. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مؤلفه‌های ساختار

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	میزان تطابق ساختار سازمانی آموزش و پرورش استان با مأموریت و اهداف آن	۴۸	۳/۷	۳۰/۸۱	۴	<0/001
۲	نسبت انتصابات و شایسته‌سالاری در ادارات و گروه تربیت بدنی	۴۸	۳/۳۶			

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۳	وجود ارتباطات مطلوب در گروه تربیت بدنی ادارات آموزش و پرورش	۴۸	۲/۳۸			

بعد انسانی. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های بعد انسانی اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/001$ و $X^2 = 76/62$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، به روز بودن اطلاعات معلمان ورزش (۶/۱۷) بیشترین و توجه به خانواده‌های دانش‌آموزان و ترغیب خانوادگی به ورزش (۳/۲۹) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۶. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های بعد انسانی

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	به روز بودن اطلاعات معلمان ورزش	۴۸	۶/۱۷	۷۶/۶۲	۷	<0/001
۲	توان بالقوه فکری و اجرایی در ورزش تربیتی مدارس	۴۸	۵/۷۵			
۳	توجه به خانواده‌های دانش‌آموزان و ترغیب خانوادگی به ورزش	۴۸	۳/۲۹			

بعد مالی. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های بعد مالی اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/001$ و $X^2 = 73/23$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، میزان بودجه دولتی برای مدارس ابتدایی استان (۳/۹۲) بیشترین و شفافیت عملکرد مالی و اجرایی در گروه تربیت بدنی و مدارس ابتدایی (۱/۸۳) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۷. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های بعد مالی

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	میزان بودجه دولتی برای مدارس ابتدایی استان	۴۸	۳/۹۲	۷۳/۲۳	۴	<0/001
۲	میزان رضایت معلمان ورزش از حقوق و دستمزد خود	۴۸	۳/۶۹			
۳	شفافیت عملکرد مالی و اجرایی در گروه تربیت بدنی و مدارس ابتدایی	۴۸	۱/۸۳			

امکانات و زیر ساخت. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های امکانات و زیرساخت اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($X^2= ۴۹/۱۵$ و $P<۰/۰۰۱$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، پراکندگی مناسب امکانات ورزشی در سطح استان ($۳/۸۱$) بیشترین و وجود زمینه‌ی لازم برای همگانی شدن ورزش مدارس ابتدایی ($۲/۲۸$) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۸. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های امکانات و زیرساخت

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	پراکندگی مناسب امکانات ورزشی در سطح استان	۴۸	۳/۸۱	۴۹/۱۵	۴	<۰/۰۰۱
۲	وجود طرح یکپارچه، اجرایی و ساختارمند و امکانات مناسب جهت استعدادیابی	۴۸	۳/۴۵			
۳	وجود زمینه‌ی لازم برای همگانی شدن ورزش مدارس ابتدایی	۴۸	۲/۲۸			

بعد مدیریتی. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های بعد مدیریتی اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($X^2= ۲۰۲/۵۵$ و $P<۰/۰۰۱$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، توجه ویژه به ورزش ابتدایی مناطق روستایی آموزش و پرورش استان ($۷/۵۷$) بیشترین و برقراری تعامل و ارتباطات سازنده با سایر دستگاه‌های استان در ارتباط با ورزش ($۱/۵۵$) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۹. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های بعد مدیریتی

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	توجه ویژه به ورزش ابتدایی مناطق روستایی آموزش و پرورش استان	۴۸	۷/۵۷	۲۰۲/۵۵	۹	<۰/۰۰۱
۲	استفاده مناسب از معلمان مستعد و نیروهای جوان متخصص در ورزش آموزش و پرورش	۴۸	۷/۲۷			
۳	برقراری تعامل و ارتباطات سازنده با سایر دستگاه‌های استان در ارتباط با ورزش	۴۸	۱/۵۵			

فرضیه ۴: اولویت‌بندی زیر مؤلفه‌های موانع توسعه ورزش مدارس استان مازندران در محیط بیرونی سازمان، متفاوت است.

قوانین. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های قوانین اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < 0.001$ و $X^2 = 139/52$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، توان مالی دولت (۴/۳۸) بیشترین و وجود طرح جامع ورزش کشور (۲/۳۸) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۱۰. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های قوانین

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	توان مالی دولت	۴۸	۴/۳۸	۱۳۹/۵۲	۴	<0.001
۲	وجود برنامه‌های توسعه کشور (۵ساله)	۴۸	۴/۰۴			
۳	وجود طرح جامع ورزش کشور	۴۸	۱/۷۷			

نولوژی. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های تکنولوژی اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P = 0.013$ و $X^2 = 12/715$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، وضعیت بکارگیری اینترنت در ورزش آموزش و پرورش استان مازندران (۳/۴۱) بیشترین و نوآوری‌های پژوهشی (۲/۵۳) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۱۱. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های تکنولوژی

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	وضعیت بکارگیری اینترنت در ورزش آموزش و پرورش استان مازندران	۴۸	۳/۴۱	۱۲/۷۱۵	۴	0.013
۲	سرعت تغییر و تطبیق با تکنولوژی جدید و اطلاعات جدید	۴۸	۳/۲۱			
۳	نوآوری‌های پژوهشی که به تازگی شناسایی شده‌اند	۴۸	۲/۵۳			

بعد فرهنگی. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های بعد فرهنگی اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < 0.001$ و $X^2 = 79/192$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، حضور خانواده‌ی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی در ورزش مدارس (۵/۱۳) بیشترین و نگرش‌ها به کار، ورزش و اوقات فراغت در سطح خانواده و جامعه (۲/۲۶) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۱۲. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های فرهنگی

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	حضور خانواده‌ی دانش آموزان مقطع ابتدایی در ورزش مدارس	۴۸	۵/۱۳	۷۹/۱۹۲	۵	<۰/۰۰۱
۲	وجود موانع فرهنگی در استان جهت توسعه ورزش دختران مقطع ابتدایی	۴۸	۳/۷۴			
۳	نگرش‌ها به کار، ورزش و اوقات فراغت در سطح خانواده و جامعه	۴۸	۲/۲۶			

بعد اقتصادی. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های بعد اقتصادی اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P = ۰/۰۱۳$ و $X^2 = ۲۴/۶۶$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، میزان نرخ تورم کنونی (۲/۴۴) بیشترین و وضعیت اقتصادی برخی از نقاط استان مازندران (۱/۷۵) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۱۳. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های اقتصادی

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	میزان نرخ تورم کنونی	۴۸	۲/۴۴	۲۴/۶۶	۲	<۰/۰۰۱
۲	میزان فضای سرانه ورزشی آموزش و پرورش استان	۴۸	۱/۸۱			
۳	وضعیت اقتصادی برخی از نقاط استان مازندران	۴۸	۱/۷۵			

بعد اجتماعی. برای آزمون این فرضیه، از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده بین میانگین زیر مولفه‌های بعد اجتماعی اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($P < ۰/۰۰۱$ و $X^2 = ۲۴/۶۶$). بنابراین فرضیه‌ی حکم مبنی بر وجود تفاوت معنی‌دار تایید می‌گردد. بین موانع موجود، رسانه‌های گروهی استان مازندران (۵/۴) بیشترین و ارتباط با ورزش ابتدایی کشورهای دیگر (۲/۲۳) کمترین رتبه را دارند.

جدول ۱۴. آزمون فریدمن برای تعیین تفاوت اولویت‌بندی زیر مولفه‌های اجتماعی

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۱	رسانه‌های گروهی استان مازندران	۴۸	۵/۴	۱۲۹/۶۷	۵	<۰/۰۰۱
۲	رسانه‌های گروهی استان مازندران	۴۸	۴/۳۲			

ردیف	موانع	تعداد	میانگین رتبه	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
۳	ارتباط با ورزش ابتدایی کشورهای دیگر	۴۸	۲/۲۳			

بحث و نتیجه گیری

اهمیت شناسایی موانع توسعه‌ی ورزش در مدارس با توسعه‌ی آن ارتباط تنگاتنگ دارد. موانع توسعه در دو بعد در نظر گرفته شده که در محیط درونی نتایج این تحقیق نشان از اولویت بعد مدیریتی در رتبه‌ی اول موانع و موانع انسانی، مالی، امکانات و زیرساخت‌ها و در نهایت نیز ضعف در ساختار موجود سیستم تربیت بدنی آموزش و پرورش دارد. این نتایج با نتایج تحقیقات وفایی مقدم (۱۳۹۱)، توانا (۱۳۹۲) و محفوظ (۱۳۹۲) در داخل کشور و تحقیقات دی کوری (۲۰۰۵) در خارج کشور همسو می‌باشد ولی ترتیب این اولویت‌بندی با تحقیق نیلور و همکاران (۲۰۰۹) ناهم‌سوست. دلیل این ناهم‌سویی را به عوامل مدیریتی، فرهنگی و اجتماعی حاضر در این کشورها می‌توان تعمیم داد. مدیریت در آینده‌ی تمام زمینه‌های پیش روی هر سازمانی عامل تعیین کننده و پیش زمینه‌ای برای زمینه‌های چند بعدی پیشرفت سازمان می‌باشد. اگر مدیریت را با مسئولیت‌های برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت و کنترل در سطوح مختلف پیاده سازی بدانیم، شاید نگاه کلی به سیستم مدیریت آموزش و پرورش در سال‌های اخیر و همچنین عوامل مختلف موجود در زمینه‌های دیگر از قبیل مالی، محیطی و ساختاری و .. منصفانه باشد. شرایط به وجود آمده از تحریم‌های ناجوانمردانه کشورهای غربی بر علیه جامعه و همچنین عدم رسیدن به اهداف و برنامه‌های کلی در نظر گرفته شده، در تمامی ابعاد و وظایف مدیریتی رخنه کرده و به مدیران اجازه‌ی وسعت عملکرد را نداده است گرچه مدیریت را استفاده از کمترین منابع برای رسیدن به بیشترین اهداف تعریف کرده‌اند. طبق نظر آقاپور و همکاران (۱۳۹۰) شاید مدیریت مدیران سطوح مختلف تربیت‌بدنی آموزش و پرورش از معاونت اداره کل گرفته تا مدیران گروه‌های تربیت‌بدنی ادارات مختلف آموزش و پرورش مناطق، بازدهی زیادی بر اساس عوامل مختلف بوجود آمده نتوانسته داشته باشد. همچنین دبیران تربیت‌بدنی به عنوان پایه‌ای‌ترین رکن آماده‌سازی دانش‌آموزان و بنیادی برای مدیریت بهتر تربیت‌بدنی آموزش و پرورش در استان مازندران با توجه به مسائل و مشکلات موجود در زندگی فرهنگیان، نمی‌توانند در محیط مدارس آنگونه که می‌خواهند برنامه‌های خود را پیاده کنند. شاید عدم وجود امکانات کافی را به علت شرایط مالی این سازمان و سازمان‌های مختلف دانسته که مدیران این سازمان را به نوعی به بازخورد مطلوب نرسانده است. ساختار عامل نهایی در این رتبه‌بندی بوده است که ضعف در سازماندهی نیروها در کلیه‌ی سطوح و آیین نامه‌ها و بخش‌نامه‌ها را عامل مهم و موثر دانست.

در فرضیه‌ی دوم موانع تاثیرگذار از محیط بیرونی مورد رتبه بندی قرار گرفت که آزمون فریدمن نشان داده است که محیط فرهنگی که شرایط فرهنگی موجود در بیرون سازمان از قبیل سازمان‌های مختلف دیگر و خانواده‌های دانش‌آموزان می‌باشد در اولویت اول قرار گرفته است. این نتیجه با نتایج تحقیق هاردمن (۲۰۰۸) و دوبینز و همکاران (۲۰۰۹) هم‌سوست. نیاز به وجود و شکل‌گیری مدیریتی سیستمی در بین سازمان‌های متعامل با آموزش و پرورش را باید امر اساسی برای کاهش وضعیت اینچنینی دانست. همچنین خانواده‌های دانش‌آموزان به عنوان مدیران خانه‌ی اول، خود باید زمینه ساز فرهنگ سلامتی و ورزشی در جامعه باشند و با ابراز علاقه خود به این عرصه و پیگیری‌های ممتد در قبال فرزندان خود از طریق مدارس، تعیین کننده و هادیان اساسی در این عرصه

باشند تا دانش‌آموزان در همه‌ی لحظات زندگی خود به اهمیت این موضوع واقف گردند. عدم ورود تکنولوژی در زمینه‌ی ورزش را نیز می‌توان تابع شرایط بوجود آمده در کلیه‌ی حیطه‌های مختلف زندگی دانش‌آموزان و همچنین بخش‌های مختلف ادارات آموزش و پرورش و مدارس تابعه دانست که مستقیماً با نتایج تحقیق رجبی و همکاران (۱۳۹۰) همسو می‌باشد. ضعف تکنولوژی در برگزاری مسابقات، آموزش دیداری در مدارس، سیستم اطلاعاتی در بین واحدهای مختلف آموزش و پرورش و مدارس کاملاً مشهود است و از مواردی است که رجبی و همکاران نیز به این موانع اشاره کرده‌اند. وجود سطح پایین رغبت و علاقه مردم در جامعه به عنوان موج همه‌گیر می‌تواند در مدیریت کلیه‌ی سازمان‌ها تاثیرگذار باشد که آموزش و پرورش نیز نمی‌تواند از آن‌ها مجزا باشد. رسانه‌ها به عنوان یک عامل تاثیرگذار در بوجود آوردن شرایط اجتماعی بسیار تاثیرگذار می‌باشند. عدم وجود آگاهی از فواید روانی و جسمانی ورزش سبب پایین آمدن علاقه در بین دانش‌آموزان به ورزش می‌شود که ارائه‌ی قوانین مختص به ورزش دانش‌آموزی در این سازمان و نحوه‌ی اجرای این قوانین در سطوح مختلف مدیریتی را عامل مهم برای مرتفع کردن مسائل و مشکلات در این قشر دانست. در تحقیقاتی که به تاثیر بعد سوق دهنده‌های افراد جامعه به ورزش اشاره شده است مانند تحقیقات وفایی مقدم (۱۳۹۱)، هاردمن (۲۰۰۸) و فابر و همکاران (۲۰۰۷)، تمامی نتایج به ضعف از عدم آگاهی از فواید روانی و جسمانی ورزش اشاره گردیده است. اینکه بعد محیط اقتصادی در انتهای این رتبه‌بندی قرار گرفته است شاید به دلیل در نظر گرفتن در ذهن افراد نمونه و متخصص به عنوان عامل زمینه‌ای که چند سالی گریبانگیر این سیستم قرار دارد و به نوعی یک عامل طبیعی دانست. این نتایج با نتایج توانا (۱۳۹۱)، وفایی مقدم (۱۳۹۱) و داکاس و همکاران (۲۰۰۷) ناهم‌سوست. محیط اقتصادی از شرایط قوانین مصوب در دولت، تقاضای مردم و عوامل و تصمیمات کلان جامعه نشأت می‌گیرد که نشان از تاثیر گذاری بیش از حد در توسعه‌ی کشور می‌باشد.

در فرضیات بعدی این تحقیق به اولویت بندی زیر مولفه‌های موانع توسعه در محیط درونی و بیرونی پرداخته شده است. در محیط درونی و در بعد ساختار، عدم تطابق ساختار سازمانی با آنچه که به عنوان مأموریت این عامل حیاتی برای سلامت دانش‌آموزان یعنی ورزش در مدارس در رتبه‌ی اول قرار گرفته است. دلیل موجه برای این نتیجه را می‌توان کاهش ساعات درس تربیت بدنی در مدارس دانست. عدم انتصابات بر اساس شایسته‌سالاری عامل و مولفه‌ی بعدی از این زیر مولفه می‌باشد که می‌توان در انتخاب مدیران گروه تربیت بدنی آموزش و پرورش بسط داد. در بعد انسانی نیز معلمان تربیت بدنی بیشتر هدف قرار گرفته‌اند که اشاره به ضعف عدم به روز بودن آنان و عدم استفاده از توان بالقوه موجود در ورزش مدارس شده است. وجود و پرورش دبیران تربیت بدنی با مدارک نسبتاً بالاتر یکی از مهمترین راهکارها برای پوشش این ضعف می‌باشد. در واقع کار اصلی که همان پایه‌سازی و ترمیم زیر ساخت‌ها می‌باشد را باید بر اساس یک سیستم منطبق با علم روز آغاز کنیم کاری که مسئولان ورزش چین با فرستادن کارشناسان خود به مدارس چهره‌های مستعد را بر اساس استانداردها و با انجام تست‌های مختلف آنتروپومتریک و بیومتریک و نیم‌رخ‌های روان‌شناختی و با یک غربالگری منطقی بر اساس شیوه‌های علمی شناسایی کردند و با تجزیه و تحلیل نتایج آزمون‌ها نخبه‌ها را در مسیر صحیح رشد خود یعنی به سمت و سوی یک رشته ورزشی که شرایط رشد و بالندگی بیشتر دارند سوق دادند و با هدایت و جذب آن‌ها در کانون‌های پرورش نخبه‌ها، با استفاده از مجرب‌ترین مربیان تکنیک‌های پایه‌ای به صورت سیستماتیک به آن‌ها آموزش داده و زمینه به فعلیت درآوردن استعدادهای بالقوه آن‌ها را فراهم آوردند و در نهایت دستاورد این برنامه‌ریزی کسب مدال‌های رنگارنگ و

غلبه بر مدعیان سنتی المپیک یعنی روس‌ها و آمریکایی‌ها و صعود به رفیع‌ترین افتخار ورزشی دنیا یعنی المپیک بود. در بعد مالی نیز همانطور که پیش‌بینی می‌شد میزان بودجه مدارس که روز به روز کمتر شده تا ورزش مدارس با کمترین امکانات مواجه شوند. زیر مولفه‌ی بعدی عدم رضایت از حقوق و دستمزد معلمان تربیت بدنی بوده است که بر اساس تحقیقات انجام شده کیفیت پایین زندگی این قشر زحمت‌کش را بوجود آورده است. یکی از راهکارهایی که اخیراً برای پوشش به این عامل می‌باشد طرح رتبه‌بندی معلمان می‌باشد. در بعد امکانات نیز عدم تقسیم شدن مناسب این امکانات که آن هم شاید به دلیل عدم وجود برنامه یا کنترل از سیستم مدیریت باشد، از موانع مهم عدم توسعه می‌باشد. عدم توجه به ورزش ابتدایی مناطق روستایی و همچنین عدم بهره‌وری و استفاده از معلمان کارآمد در این سیستم دغدغه‌ای است که برای دلسوزان این سیستم سالیانیست که وجود دارد. تعامل با سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط با ورزش در استان و استفاده از ظرفیت‌های بالقوه‌ی این سازمان‌ها نیاز به ارتباطات قویتر و روابط عمومی با برنامه‌تر دارد که از موانع عدم توسعه در نظر گرفته شده است.

در محیط بیرونی سازمان، عوامل رتبه‌بندی شده در زیر مولفه‌ی قوانین نشان از ضعیف بودن قوانین در جذب منابع مالی دولت برای این سازمان دارد. آموزش و پرورش به علت موجودیت بازدهی در آینده، در بودجه بندی دولت از سازمان‌هایی است که کمترین بودجه را به خود اختصاص می‌دهد و این از ضعف‌های بزرگی است که در کشورهای پیشرفته به علت اهمیت این سازمان و مدارس تابعه از بودجه به نسبت خوبی برخوردار می‌باشند. از طرف دیگر ضعف در اجرایی کردن برنامه‌های توسعه‌ای (۵ ساله) کشور و نبود قوانین اجرایی مکملی برای ضعیف بودن قوانین در این حیطه می‌باشد که با نتایج تحقیق آقاپور و همکاران (۱۳۹۰) همسو می‌باشد. در زیر مولفه‌ی تکنولوژی همانطور که پیش‌بینی می‌شد وضعیت بکارگیری اینترنت در این سازمان مخصوصاً در حیطه‌ی ورزش مدارس از موانع مهم می‌باشد که مانع از تغییر و تطبیق سریع دبیران تربیت بدنی با تکنولوژی‌های جدید شده است. البته این عوامل را به عوامل دیگری که زمینه‌ساز می‌باشند می‌توان مرتبط ساخت. در زیر مولفه‌ی فرهنگی و اجتماعی به علت ارتباط نزدیک این دو بعد با یکدیگر می‌توان عدم وجود یا ضعف در فرهنگ ورزش موجود در خانواده‌ها که آن‌هم می‌تواند ناشی از ضعف در رسانه‌های کشور و استان و همچنین عدم اطلاع رسانی درست در مورد فواید ورزش باشد، به چشم می‌خورد. وجود فضاهای مجازی مانند لاین و وایبر که اخیراً در اقصای مختلف مخصوصاً خانواده‌ها و دانش‌آموزان به چشم می‌خورد فرصت مناسبی برای گسترش فرهنگ سلامت و ورزش می‌باشد که نیاز به برنامه‌ریزی مدون دارد. تغییرات اساسی محیطی نظیر تغییرات در نرخ تورم که در زندگی هر روزه‌ی افراد مخصوصاً خانواده‌های کم‌درآمد استان به چشم می‌خورد نشان از تاثیرگذاری بر محیط مدارس و دانش‌آموزان و همچنین ادارات آموزش و پرورش دارد. مسئله‌ای که سیاستگذاران کلان کشور هر چه زودتر باید به فکر رفع این مسائل باشند تا بیش از این به صورت پایه‌ای و بنیادین به تخریب آینده‌ی جامعه که در دستان همین دانش‌آموزان و معلمان است، نپرداخته است.

در شرایط کنونی به علت عدم تعامل و تفاهم منسجم و پایدار میان وزارت ورزش و جوانان و وزارت آموزش و پرورش و نداشتن یک برنامه‌ریزی بنیادی و اساسی و حذف یا منفعل شدن کانون‌های ورزش در مدارس در اکثر رشته‌های تخصصی، کمبود نیروهای فعال و نبود فضاهای مناسب و استاندارد جهت انجام فعالیت‌های ورزشی در مدارس، ورزش آموزشگاه‌ها مفهوم واقعی خود را از دست داده است. برای رشد ورزش دانش‌آموزی باید با هم‌اندیشی و کار جمعی و با تدوین راهکارهای مناسب حرکت زیربنایی جهت بازسازی و ترمیم زیرساخت‌های ورزش مدارس

را آغاز کرد و با فعال کردن کانون‌های ورزش مدارس و ایجاد فضاهای مناسب و استاندارد و ارتقاء دادن دانش فنی مربیان در مدارس بسترهای لازم جهت شکوفایی استعدادهای بالقوه را مهیا کرد.

اگر تاریخ را ورق بزنیم و عوامل مؤثر در شکوفایی و پویایی دیگر ملل را بررسی کنیم در می‌یابیم که آن‌ها کار زیر بنایی و پایه‌ای را در هر زمینه‌ای، از مدارس که مناسب‌ترین کانون برای دسترسی به استعدادهای ناب است شروع کرده‌اند. چرا که مدارس تنها مکان و جایگاهی است که می‌توان کانی‌های با ارزش را در آن یافت، کانی‌ها و الماس‌هایی که با تراش اصولی و صیقل دادن آن‌ها نمی‌توان قیمتی برای آن‌ها تعیین کرد. با توجه به آنچه در این تحقیق گفته شد مقوله ورزش بالاخص ورزش مدارس را می‌توان با یک برنامه‌ریزی دراز مدت به منظور بسط و گسترش ورزش قهرمانی در کشور قبل از آغاز بزرگترین رویدادهای ورزشی جهان یعنی المپیک با فراخوانی کارشناسان، اساتید، مربیان مجرب و آگاه و کمیته‌های استعدادیایی مد نظر قرار داد.

منابع

۱. خسروی زاده، اسفندیار، ۱۳۸۷، شناسایی استعداد های ورزشی دانش آموزان ابتدایی گامی اساسی در جهت پیشبرد ورزش قهرمانی، مجموعه مقالات دومین کنگره علمی ورزش مدارس با تاکید بر ورزش دوره ابتدایی، تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش، تهران.
۲. توانا صدیقه (۱۳۹۲) صدای زنگ ورزش گمشده در هیاهوی کلاس، موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، amooozak.org
۳. محفوظا، (۱۳۹۲) ورزش مدارس، مشکلات و کمبودها، دانشگاه آزاد تفت.
۴. آقاپور، سیدمهدی، شکرانی، ابراهیم (۱۳۹۰) ارزیابی وضعیت ورزش و تربیت بدنی، شورایی انقلاب فرهنگی ۱۳۹۰
۵. کمیته برنامه‌ریزی تربیت بدنی و ورزش (۱۳۸۰) برنامه پنج ساله سوم توسعه بخش تربیت بدنی و ورزش، شورای فرهنگ و هنر در تربیت بدنی، آذرماه ۱۳۸۰
۶. شاخص‌های فرهنگی موضوع ماده ۱۶۲ قانون برنامه سوم توسعه کشور (۱۳۷۹-۱۳۸۳) تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۰
۷. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ۱۳۹۱، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش.
۸. چیت ساز مقدم (۱۳۹۰) ورزش دختران در مدارس؛ موانع، راهکارها، ماهنامه معلمان، زمزمه، مرداد ماه ۱۳۹۰، شماره ۷۶.
۹. رجبی، مریم؛ قاسمی، حمید؛ خسرو، علی اکبر (۱۳۹۰) نقش بازی های دبستانی در بهبود یادگیری دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی. فصلنامه تخصصی علوم رفتاری، سال سوم، شماره نهم.
۱۰. قاسمی، حمید (۱۳۸۹) مقایسه دیدگاه مدیران و معلمان تربیت بدنی در خصوص مشکلات فوق برنامه ورزشی دانش آموزان شهرستان صومعه سرا، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد واحد کرج.
11. Aghapour, s.m. shokrani e.(1390) evaluation of sport and physical education condition, excellent council of cultural revolution.
12. Bailey, R., Armour, K., Kirk, D., Jess, M., Pickup, I. & Sandford, R. (2009). The educational benefits claimed for physical education and school sport: an academic review. *Research Papers in Education*, 24(1), 1-27.
13. Barroso, C. S., McCullum-Gomez, C., Hoelscher, D. M., Kelder, S. H. & Murray, N.G. (2005). Self-reported barriers to quality physical education by physical education specialists in Texas. *Journal of School Health*, 75(8), 313-319.
14. Baxter-Jones, A. D. G. (2009). Activity and barriers in girls (8-16 years) based on grade and maturity status. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 41(1), 87-95.

15. Boyle, S. D., Jones, G. L. & Walters, S. J. (2008). Physical activity among adolescents and barriers to delivering physical education in Cornwall and Lancashire, UK: a qualitative study of heads of PE and heads of schools. *BMC Public Health*, 8, 273-281.
16. Chit saz,m,a (1390) girl sport in scool: barriers, method. *Teachers bimonthly: zamzame*. 76 number.
17. Dagkas, S. & Stathi, A. (2007). Exploring social and environmental factors affecting adolescents' participation in physical activity. *European Physical Education Review*, 13(3), 369-384.
18. De Corby, K., Halas, J., Dixon, S., Wintrup, L. & Janzen, H. (2005). Classroom teachers and the challenges of delivering quality physical education. *The Journal of Educational Research*, 98(4), 208-220.
19. Dobbins, M., De Corby, K., Robeson, P., Husson, H. & Tirilis, D. (2009). Schoolbased physical activity programs for promoting physical activity and fitness in children and adolescents aged 6-18. *Cochrane Database Systematic Reviews* 2009(1), CD007651.
20. Faber, L., Hodges Kulinna, P. & Darst, P. (2007). Strategies for physical activity promotion beyond the physical education classroom. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 78(9), 27-31.
21. Ghasemi,h (1389) comparison of vision of physical education managers and teachers about of problems in sport extra plan at the someh Sara students, thesis of Karaj azad university
22. Hardman, K. (2008). Physical education in schools: a global perspective. *Kinesiology*, 40(1), 5-28.
23. Khosravizadeh,e (1387) serving the sport talents in elementarily students based step for improve in champion sport. *The Complex of Second articles in school sport conference emphasis of elementarily sport. physical education in education ministry Tehran*.
24. Jenkinson, K. A. & Benson, A. C. (2009). Physical education, sport education and physical activity policies: Teacher knowledge and implementation in their Victorian state secondary school. *European Physical Education Review*, 15(3), 365-388.
25. Jenkinson K A., Benson A C. (2010) Barriers to Providing Physical Education and Physical Activity in Victorian State Secondary Schools, *Australian Journal of Teacher Education*, Volume 35 , Issue 8.
26. Mahfouz,a(1392)schools sport: barriers and problems, Taft university.
27. Ministry of Islamic culture and direct (1380) cultural indexes of subject 162 in the five plan of Iran development.
28. Naylor, P. J. & McKay, H. A. (2009). Prevention in the first place: schools a setting for action on physical inactivity. *British Journal of Sports Medicine*, 43(1), 10-13.
29. Planning Committee in physical education and sport (1380) annual five plan of third in developing sport and physical education, council of culture and art in physical education.
30. Rajabi,m. ghasemi,h.khosro, a (1390) the role of elementary school games in improving of learning in fourth level boy students, specialty season sheet in behavioral sciences, thirty year, 9 number.
31. Research council in education ministry (1391) Basic Vicissitude document in education ministry.
32. Tavana, s(1392) load of lost sport bell in homeroom fanfare, project association of infants annal.